

Samordnings- plan 2019

Vision e-hälsa 2025

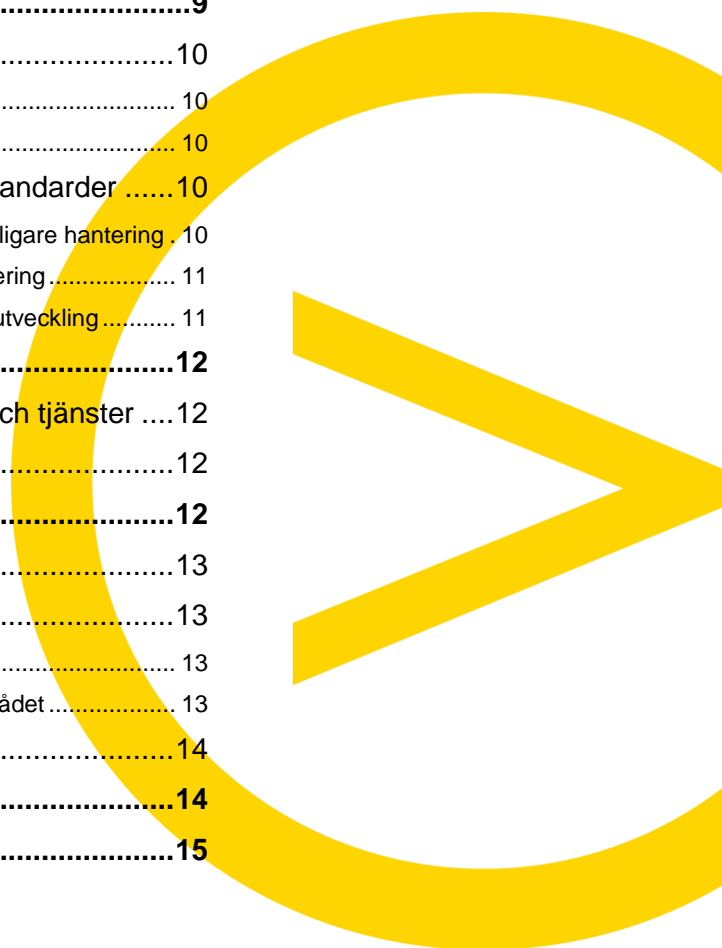
Version 2019-02-14

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning av insatser	5
Regelverk	5
Enhetligare begreppsanvändning och standarder	5
Övriga insatser	6
Inledning	7
Styr- och samverkansorganisationen	7
Styrgrupp	7
Aktiviteter under 2019	8
Beredningsgrupp	8
Aktiviteter under 2019	8
Arbetsgrupper	8
Leveranser under 2019	8
Samordningskansliet	9
Strategiska insatsområden	9
Regelverk	10
Initiativ 1: Värdera befintliga behovsområden	10
Initiativ 2: Hantering av nya behovsområden	10
Enhetligare begreppsanvändning och standarder	10
Initiativ 1: Nationell samverkansform för enhetligare hantering ..	10
Initiativ 2: Nationella stöd för enhetligare hantering	11
Initiativ 3: Kunskapsspridning och kompetensutveckling	11
Övriga initiativ	12
Ordnat införande av digitala produkter och tjänster	12
Nationell läkemedelslista	12
Övergripande insatser	12
Nationellt forum för standardisering	13
Uppföljning	13
Initiativ 1: Uppföljning av vision e-hälsa 2025	13
Initiativ 2: Stärkt datatillgång inom e-hälsoområdet	13
Omvärldsbevakning	14
Kommunikation	14
Bilaga	15

Sammanfattning av insatser

Regelverk

- > Ingående parter ska fortsatt arbeta med att identifiera, värdera och analysera förutsättningar för anpassningar av regelverken inom tidigare utpekade behovsområden.
- > En rapport ska lämnas till styrgruppen om leveransen i dessa delar i augusti 2019.
- > Ett långsiktigt utökat forum (med flera berörda parter) som bidrar i arbetet med behovsinventering, prioritering, tolkning och analys av anpassningar inom regelverk som rör digitalisering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst etableras.
- > En process för att, i takt med den snabba teknikutvecklingen, identifiera, sammanställa och analysera nya eller tillkommande behov av anpassning av gällande regelverk och tillämpning av dessa etableras.

Enhetligare begrepps användning och standarder

- > En gemensam terminologitjänst etableras.
- > Former för samverkan etableras för att identifiera, förankra, utföra och hantera en gemensam referensarkitektur under hela dess livscykel.
- > En process för fastställande av vad som ska omfattas av gemensamma, nationella specifikationer och i vilken prioriteringsordning dessa ska göras tillgängliga och förvaltas är fastslagen.
- > En nationell samverkansgrupp som ger hälso- och sjukvårdshuvudmännen stöd inom området strukturerad vårdinformation etableras inom ramen för regioners samlade system för kunskapsstyrning.
- > Ett arbete för nationellt gemensamma kodverk för prioriterade delar inom vårddokumentation initieras.
- > Ett beställarnätverk etableras för socialtjänstens digitala stöd, med syfte att dela och sprida goda erfarenheter, ta fram upphandlingsunderlag, vägledningar med mera.
- > En kartläggning av befintliga kompetensutvecklande initiativ har genomförts.
- > Behoven av kompetensutvecklande initiativ har kartlagts.

Övriga insatser

- > Ordnat införande av digitala tjänster och produkter: En genomförandeplan tas fram för de aktiviteter som föreslås ingå i initiativet.
- > Nationella läkemedelslistan: En process för att samordna gemensamma insatser avseende införandet av och arbetet med nationella läkemedelslistan har etablerats mellan visionen och Nationella läkemedelsstrategin.

Inledning

Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) enades under 2016 om Vision e-hälsa 2025 – gemensamma utgångspunkter för digitalisering i socialtjänst och hälso- och sjukvård (hädanefter visionen). Visionen följdes 2017 av Handlingsplan för samverkan vid genomförande av Vision e-hälsa 2025 (hädanefter handlingsplanen) som beskriver hur parterna ämnar arbeta under 2017–2019 med att uppnå visionen. I handlingsplanen framgår bl.a. att man årligen ska ta fram en samordningsplan som beskriver initiativ, insatser och åtaganden med koppling till insatsområden som ska göras under året. Föreliggande dokument är den andra samordningsplanen som tas fram inom ramen för handlingsplanen som beskriver vilka insatser som ska göras inom ramen för handlingsplan under 2019.

Som framgår av handlingsplanen har e-hälsoområdet kopplingar till många andra områden och pågående satsningar. Det är därför viktigt att såväl i övergripande samordning som inom ramen för insatsområdenas arbete säkra en fortlöpande dialog och samverkan med berörda ansvariga offentliga aktörer samt med patient-, brukar och anhörigorganisationer, professionella sammanslutningar inom olika yrkesgrupper och företrädare för industrin.

Styr- och samverkansorganisationen

Grunden i det arbete som görs i handlingsplanen är den s.k. styr- och samverkansorganisationen, vars syfte är att stärka samverkansarbetet så att aktörerna, tillsammans liksom var och en för sig, inom sina respektive ansvar och åtaganden, bidrar på bästa möjliga sätt i arbetet mot visionen.

Genom den gemensamma varumärkesplattformen (webbplats och logotype¹) förstärks budskapet att det är en gemensam styrning och ledning, mellan staten och huvudmännen, för att förverkliga visionen.

Styrgrupp

Styruppens övergripande ansvar enligt handlingsplanen är att styra och följa upp handlingsplanens genomförande samt att bereda nästkommande handlingsplan utifrån sina perspektiv och besluts- och ansvarsområden.

¹ <https://ehalsa2025.se/>

Aktiviteter under 2019

- > Bjuda in nationella rådet till möten, halvårsvis, med syfte att stärka en bred samordning.
- > Ta fram underlag och diskutera utformningen av handlingsplanen för perioden 2020–2022. Verka för samverkan med närliggande utvecklingsarbeten, processer eller projekt.

Beredningsgrupp

Beredningsgruppens övergripande ansvar enligt handlingsplanen är att säkerställa att arbetet följer aktuell samordningsplan samt att samordna beslutade initiativ och insatser och säkerställa en fungerande samverkan inom och mellan insatsområdena.

Aktiviteter under 2019

- > Förankra, analysera, beakta och rekommendera relevanta aspekter inför styrgruppens beslut.
- > Att arbetet med Forum för standardisering utformas och genomförs i enlighet med syfte och mål som beskrivs i avsnitt Forum för standardisering.
- > Identifiera behov och ta initiativ till analyser, utredningar samt kunskaps- och beslutsunderlag.
- > Löpande hantera arbetsgruppernas uppdrag samt och verka för en bred och ändamålsenlig representation i dessa.

Arbetsgrupper

I de arbetsgrupper som finns inom de strategiska insatsområdena och övriga insatsområden genomförs insatser som syftar till att uppnå intentionerna i visionen och handlingsplanen. Arbetsgrupperna rapporterar främst till beredningsgruppen. Uppdraget innefattar bland annat att ta fram underlag och bereda frågor inom respektive insatsområde. Arbetsgrupperna består av personer från de organisationer som finns representerade i beredningsgruppen.

Leveranser under 2019

- > Förvalta och förankra målsättningarna för insatsområdena i enlighet med handlingsplanen.
- > Omvärldsbevaka för att identifiera pågående aktiviteter eller projekt med påverkan på insatsområdets målsättningar.

- > Analysera pågående insatser och initiativ som är av nationellt intresse för att uppnå målsättningarna samt utreda behovet av eventuella nya insatser.
- > Samordna och följa beslutade initiativ inom insatsområdet så att arbetet leder mot målsättningarna i handlingsplanen.

Samordningskansliet

Samordningskansliet är en grundläggande stödfunktion för drift och utveckling av den gemensamma styr- och samverkansorganisationen. Kansliet är en fristående resurs för arbetet med handlingsplanen och ansvarar för att utvecklingen av arbetet inom styr- och samverkansorganisationen följer årsprocessen och samordningsplanen. Utöver stöd till den gemensamma styr- och samverkansorganisationen utgör samordningskansliet också den primära kontaktpunkten för det gemensamma arbetet med förverkligandet av visionen genom handlingsplanen.

Samordningskansliet ansvarar under 2019 för att:

- > Ge administrativt stöd till styr- och samverkansorganisationen.
- > Kommunera och sprida aktuell information om hur arbetet med visionen fortskrider, enligt avsnitt Kommunikation nedan
- > Omvärldsbevakning, enligt avsnitt Omvärldsbevakningen nedan.

Strategiska insatsområden

I visionen pekas insatsområdena regelverk, enhetligare begrepps-användning och standarder ut som väsentliga grundförutsättningar för att möjliggöra en högre takt i e-hälsoutvecklingen. Dessa grundförutsättningar har identifierats av staten och huvudmännen som områden där man tillsammans behöver identifiera behov, styra och besluta om inriktning och vägval.

Nedan beskrivs de initiativ som arbetet inom respektive insatsområde kommer att fokusera på under 2019. Insatsområdena enhetligare begrepps-användning och standarder hanteras tillsammans då dessa områden har nära kopplingar och ett gemensamt sammanhang.

Regelverk

Målsättningen för arbetet är att skapa ändamålsenliga regelverk som såväl värnar individens integritet som främjar den digitala utvecklingen, samt underlättar tillämpning och införande av regelverk i berörda verksamheter.

Initiativ 1: Värdera befintliga behovsområden

Att gemensamt mellan staten och huvudmännen kontinuerligt identifiera och värdera de frågeställningar som finns kring dagens regelverk kopplat till digitalisering inom socialtjänst och hälso- och sjukvård är viktigt för att vi ska uppnå målsättningen inom insatsområdet.

Leverans under 2019

- > Ingående parter ska fortsatt arbeta med att identifiera, värdera och analysera förutsättningar för anpassningar av regelverken inom tidigare utpekade behovsområden.
- > En rapport ska lämnas till styrgruppen om leveransen i dessa delar i augusti 2019.
- > Ett långsiktigt utökat forum (med flera berörda parter) som bidrar i arbetet med behovsinventering, prioritering, tolkning och analys av anpassningar inom regelverk som rör digitalisering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst etableras.

Initiativ 2: Hantering av nya behovsområden

Teknikutvecklingen gör att befintliga regelverk kan ställas inför nya frågeställningar och behov. För att underlätta hanteringen av sådana frågor är det viktigt att kontinuerligt och så tidigt som möjligt identifiera behov som kan uppkomma i samband med teknikutveckling.

Leverans under 2019

- > En process för att, i takt med den snabba teknikutvecklingen, identifiera, sammanställa och analysera nya eller tillkommande behov av anpassning av gällande regelverk och tillämpning av dessa etableras.

Enhetligare begreppsanvändning och standarder

Målsättningen för arbetet är att bidra till att information kan utbytas och delas på ett effektivt och säkert sätt oavsett i vilken organisation, situation eller system informationen skapas, s.k. interoperabilitet.

Initiativ 1: Nationell samverkansform för enhetligare hantering

Etablera nationella samverkansformer för förvaltning och tillgängliggörande av enhetligare begrepp och standarder vilket är en grundläggande förutsättning för en ändamålsenlig informationsöverföring.

Grundläggande informationsstrukturer, begrepp, termer, klassifikationer, kodverk och referensarkitektur behöver tillgängliggöras till de som ska använda dem på ett digitalt sätt. Detta förutsätter ett gemensamt sätt att tolka och använda grundläggande delar för enhetligare begrepp och standarder.

Leverans under 2019:

- > En gemensam terminologitjänst etableras.
- > Former för samverkan etableras för att identifiera, förankra, utföra och hantera en gemensam referensarkitektur under hela dess livscykel.
- > En process för fastställande av vad som ska omfattas av gemensamma, nationella specifikationer och i vilken prioriteringsordning dessa ska göras tillgängliga och förvaltas är fastslagen.

Initiativ 2: Nationella stöd för enhetligare hantering

Etablera nationella stöd som kan bidra med kunskap, samordning, metodutveckling och erfarenhetsutbyte för enhetlig hantering av begrepp och standarder. Stödet är riktat till hälso- och sjukvården och socialtjänsten i Sverige för att dessa ska kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Leverans under 2019

- > En nationell samverkansgrupp som ger hälso- och sjukvårdshuvudmännen stöd inom området strukturerad vårdinformation etableras inom ramen för regioners samlade system för kunskapsstyrning.
- > Ett arbete för nationellt gemensamma kodverk för prioriterade delar inom vårddokumentation initieras.
- > Ett beställarnätverk etableras för socialtjänstens digitala stöd, med syfte att dela och sprida goda erfarenheter, ta fram upphandlingsunderlag, vägledningar med mera.

Initiativ 3: Kunskapsspridning och kompetensutveckling

Skapa förutsättningar för kompetensutveckling inom digital transformation för medarbetare inom vård, omsorg och socialtjänst. Detta så att medarbetare kan få och skapa nytta med digitala lösningar och tjänster inom sin verksamhet.

Leverans under 2019

- > En kartläggning av befintliga kompetensutvecklande initiativ har genomförts.
- > Behoven av kompetensutvecklande initiativ har kartlagts.

Övriga initiativ

Ordnat införande av digitala produkter och tjänster

Teknik- och tjänsteutvecklingen går fort framåt inom digitala tjänster som behandling, del av behandling, redskap som underlättar kontakt mellan patient och behandlare, eller avancerade analyser och beslutsstöd. För att till fullo dra nytta av utvecklingen finns behov av tydligare spelregler, större samordning och bättre vägledning med avseende på krav, utvärdering, upphandling och införande av digitala tjänster för ordinerad egenvård.

Leveranser under 2019:

- > En genomförandeplan tas fram för de aktiviteter som föreslås ingå i initiativet.

Nationell läkemedelslista

Riksdagen beslutade i juni 2018 om ett lagförslag till nationell läkemedelslista. Nationella läkemedelslistan blir en rikstäckande informationskälla som ger såväl vården, omsorgen, apoteken som patienten tillgång till samma information om patientens förskrivna och uthämtade läkemedel och varor i Sverige. Listan ska ge en bild av patientens läkemedelsbehandlingar, oavsett var i landet patienten har ordinerats eller hämtat ut sina läkemedel.

För att förverkliga listan kommer insatser behövs från många olika aktörer. E-hälsomyndigheten har redan uppdrag rörande utveckling och framtagande av nationella läkemedelslistan men även huvudmännen, Inera och systemleverantörerna behöver göra insatser framöver. Visionens tre områden – regelverk, standarder och begrepp – berör alla på olika sätt arbetet med nationella läkemedelslistan och en samverkan mellan dessa processer.

Leveranser under 2019:

- > En process för att samordna gemensamma insatser avseende införandet av och arbetet med nationella läkemedelslistan har etablerats mellan visionen och Nationella läkemedelsstrategin.

Övergripande insatser

Utöver de strategiska insatsområdena har uppföljning, standardisering och omvärldsbevakning identifierats som viktiga områden där insatser behöver genomföras inom ramen för arbetet med handlingsplanen. Nedan beskrivs prioriterade initiativ under 2019.

Nationellt forum för standardisering

För att ytterligare skapa möjligheter i utvecklingen av teknisk och semantisk interoperabilitet, standarder och dess tillämpning, utgör Forum för standardisering en bred arena för strategisk samverkan mellan kommuner, landsting, myndigheter, näringsliv och aktörer på standardiseringsområdet. Forumets uppgift är bland annat att:

- > Etablera en partsgemensam överenskommelse för process och arbetssätt i frågor som rör standardisering inom e-hälsa.
- > På strategisk nivå koordinera pågående utvecklingsinsatser av nationellt intresse
- > Identifiera och peka på områden av betydelse för gemensamma satsningar

Uppföljning

Det är viktigt med kontinuerlig uppföljning av utvecklingen inom e-hälsoområdet samt nyttjandet av digitaliseringens möjligheter. Detta för att bland annat parterna ska kunna säkerställa att initiativ och insatser görs på rätt grunder och bidrar till visionen förverkligande.

Initiativ 1: Uppföljning av vision e-hälsa 2025

Under 2019 kommer en första mätning att genomföras utifrån den uppföljningsmodell som har tagits fram för uppföljning av visionen. Syftet är att beskriva hur arbetet i den gemensamma styr- och samverkansorganisationen framskrider mot visionens övergripande målsättning.

Vidare kommer arbetet att ha fokus på att vidareutveckla arbetet med den datainsamling som är nödvändig för att kunna följa och beskriva utvecklingen på e-hälsoområdet i Sverige, och som kan ligga till grund för att identifiera behov av riktade insatser inom digitalisering i hälso- och sjukvård och socialtjänst. Arbetet ska i största möjliga mån bestå av att sammanställa och bygga vidare på de undersökningar som redan görs på området samt att vid behov initiera nya undersökningar där data saknas.

Leverans under 2019:

- > Uppföljning 2019 av de nationella målen för visionen.

Initiativ 2: Stärkt datatillgång inom e-hälsoområdet

I dag finns mycket statistik och data rörande användning av e-hälsolösningar men relativt få undersökningar som mäter synen på användbarhet och upplevelser och hur det påverkar individer eller medarbetare. Det är därför angeläget att bredda datatillgången så att även individernas erfarenhet av e-hälsolösningar följs upp.

Insatser under 2019:

- > Datatillgången avseende individers upplevelse av användning av e-hälsa breddas.
- > En förstudie genomförs, i syfte att svara på hur information om medarbetares syn på användning och nytta av digitala lösningar kan fångas.

Omvärldsbevakning

Digitaliseringstakten är hög och många aktiviteter pågår i Sverige och i övriga världen för att på bästa sätt dra nytta av digitaliseringens möjligheter. Det är därför viktigt att de som arbetar med dessa frågor har möjligheten att informera sig om vad som sker nationellt och internationellt. Webbplatsen www.ehalsa2025.se är en del i att stödja olika aktörer i deras egen omvärldsbevakning. Under 2019 planeras även en riktad omvärldsbevakning för att undersöka trender och enskilda aktiviteter som kan vara viktiga pusselbitar i förverkligandet av visionen.

Leveranser under 2019:

- > Stöd till omvärldsbevakning genom www.ehalsa2025.se fortsätter.
- > En enkätundersökning med deltagare i det nationella rådet genomförs.

Kommunikation

Målgruppen för kommunikationsaktiviteter som genomförs är ledningspersoner hos staten och huvudmännen samt berörda organisationer och företag. Aktiviteterna syftar bl.a. till att sätta visionen i ett inkluderande perspektiv där det lyfts fram att förverkligande av visionen och handlingsplanen är ett lagarbete där alla behöver och kan bidra utifrån gemensam samordning och styrning.

Kommunikationen omfattar information om hur arbetet inom de strategiska insatsområdena och med de aktiviteter som styr- och samverkansorganisationen enligt handlingsplanen initierat gemensamt framskrider.

Under 2019 kommer kommunikationsarbetet att fortsätta genom både digitala och fysiska kommunikationskanaler, t.ex. konferenser, seminarier och den gemensamma webbplatsen www.ehalsa2025.se. Under 2019 kommer kommunikationen att vidareutvecklas för att bl.a. tydliggöra värdet och effekterna av digitalisering. Särskilt med fokus på patienter, brukare och medarbetare genom att på ett enkelt sätt illustrera hur arbetet inom de strategiska insatsområdena påverkar och stödjer lokal verksamhetsutveckling och vårderbjudande. Syftet är att tydliggöra hur arbetet som sker på nationell nivå kopplar till och kan stödja det digitaliseringsarbete som sker på regional och lokal nivå i kommuner och landsting.

Bilaga

I bilagan beskrivs aktiviteter som bedrivs för att nå leveranserna kopplade till initiativen. Aktiviteterna är föreslagna av arbetsgrupperna och beslutade inom styr- och samverkansorganisationen enligt de fastslagna principerna i handlingsplanen:

- förslag till nya aktiviteter eller åtaganden ska hanteras i respektive organisations ordinarie beredningsprocesser
- finansiering för egna aktiviteter eller åtaganden åläggs respektive organisation.

Detta åsidosätter inte befintlig ansvarsfördelning mellan medverkande statliga aktörer eller mellan staten och kommunerna/landstingen. Arbetet syftar till att skapa ett strukturerat samverkansarbete inom e-hälsoområdet.

Bilagan är levande och beredningsgruppen kan besluta om att lyfta in fler aktiviteter inom initiativen under 2019.

Insatsområde Regelverk

Initiativ 1: Värdera befintliga frågeställningar

2.2. Långsiktigt mötes forum

Initiativ 2: Hantering av nya frågeställningar

2.3 Process för sammanställning och uppmärksammande av nya frågeställningar

Insatsområde Enhetligare begrepp och standarder

Initiativ 1: Nationell samverkansform för enhetligare hantering

1.1 Etablera former för nationell samverkan som stöd för enhetlig användning av standarder, informationsstrukturer, begrepp, termer, klassifikationer och kodverk

1.3 Utredda hur tilläpade standarder, informationsstrukturer, begrepp, termer, klassifikationer och kodverk kan tillgängliggöras digitalt

1.6 Etablera former för hantering av referensarkitekturer

Initiativ 2: Nationella stöd för enhetligare hantering

1.7 Stötta digitaliseringen av socialtjänsten genom beställarnätverk

1.2 Etablera nationell stödfunktion för strukturerad vårdinformation

Initiativ 3: Kunskapsspridning och kompetensutveckling

1.4 Kartlägga behov av kompetensutveckling inom e-hälsa

Insatsområde Uppföljning

Initiativ 1: Uppföljning av vision e-hälsa 2025

3.1 Uppföljning 2019 av de nationella målen för vision e-hälsa 2025

3.2 Vidareutveckling av den måldrivna uppföljningen

Initiativ 2: Stärkt datatillgången inom e-hälsoområdet

3.4 Stärk datatillgången avseende individers syn på och användning av e-hälsa

3.5 Stärk datatillgången avseende medarbetares syn på och användning av e-hälsa

info@ehalsa2025.se

